

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 337/2010-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. H., H., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zmenkovým platobným rozkazom Krajského súdu v Bratislave č. k. 16 Zm 11/03-11 z 27. mája 2003, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Cb 71/03-71 z 13. októbra 2005 a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obo 388/2005-113 z 13. februára 2007 a č. k. 1 MOBdo V/6/2008-163 z 31. marca 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 23. júla 2010 doručené podanie I. H., H. (ďalej len „sťažovateľka“), z ktorého obsahu možno vyvodiť, že ide o sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou

sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zmenkovým platobným rozkazom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 Zm 11/03-11 z 27. mája 2003, rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Cb 71/03-71 z 13. októbra 2005 a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Obo 388/2005-113 z 13. februára 2007 a č. k. 1 MOBdo V/6/2008-163 z 31. marca 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok dovolacieho súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„I. H., podávam návrh na začatie konania ústavného súdu, na prerokovanie mojej podanej sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd súdmi:

1 MOBdoV/6/2008 na základe podaného MOP GP SR sp. zn.VI/2 Pz 592/07 zo dňa 26. 3. 2008, vo veci nezákonnosti súdov 8 Cb 71/2003 a 4 Obo 388/05 vo veci vydaného zm. platobného rozkazu č. 16 Zm 11/2003, dňa 27. 5. 2003.

K veci dožadujem ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred Ústavným súdom SR k tejto podanej sťažnosti.

Vyššie uvedenými súdmi boli porušené základné práva a slobody, účastníka konania ako žalovaného, v zmysle ústavného čl. 46 ods. 1, došlo k porušeniu práva na spravodlivé rozhodnutie vo veci, nestrannými a nezávislými súdmi.

Nezákonným konaním súdov mi vznikla škoda, ktorá predstavuje výšku vyše 5.000,- Eur a stále narastá.

... K ujme na právach, ako zadosťučinenie na vyrovnanie za spôsobenie traumy mne a manželovi, dožadujem sa aj nemajetkového vyrovnania vo výške 15.000,- Eur.

Súdy rozhodovali na základe návrhu žalobcu P. B., ktorý predložil nim vyplnenú a čiastku stanovenú k plneniu Zmenku vo výške 89.832,- Sk ako plnenie pokuta vo výške 56.016,- Sk, odmena 33.816, keď pôžičku na základe iba žiadosti zaslanú na môj účet som vrátila! (viď návrh na NS SR z 4. 6. 2010 o doplnenie, opravy odôvodnenia rozsudku 1 MOBdoV/6/2008).

Plnenie požadovali zo Zmluvy, ktorú som nepodpísala!, rovnako Dohodu, na základe ktorej si vyplnil žalobca čistú, mnou nepodpísanú blankozmenku! a predložil samotnú Zmenku na vydanie zm. pl. rozkazu.

Konala vyššia súdna úradníčka, ktorá nemala na vydanie zm. pl. rozkazu mandát zo zákona! Čo konštatoval nález GP SR VI/2 Pz 592/07, keď vydal - podal mimoriadne dovolanie.

Aj keď navrhovateľ nesplnil literu zákona v zmysle OSP § 175 ods. 1, keď neunesol bremeno podaného návrhu, nepreukázal pravosť zmenky a jej oprávnenosť na požadované plnenie, teda pravosť zákonného nároku, z platnej a zákonnej Zmluvy so mnou uzatvorenú a podpísanú ako aj moje podpísanie Dohody na vyplnenie Zmenky, aj keď vyššia súdna úradníčka nemala preukázané navrhovateľom, nevyžadovala zdokladovať!, ale vydala zm. pl. rozkaz.

Tento rozkaz bol mi zaslaný bez priloženia Zmenky k videniu!

Podanou námietkou v zákonnej lehote som spochybnila zákonnosť Zmluvy, výšku finančnej istiny na Zmenke, spochybnila samotnú Zmenku, súdy obsah podanej námietky si svojvoľne upravili svojmu zámeru a potrebe, aby zm. pl. rozkaz ponechali v platnosti!!!

Nebrali na vedomie ďalšie moje podané dôkazy, skutočnosti či žiadosť o prizvanie znalca písma, keď som namietala pravosť podpisov, že to nie sú moje na Zmluve, Dohode a Zmenke, ale iba to čo bolo dane v podanej námietke...

S týmto konaním sa nestotožnil dovolací súd 1 MObdV/6/2008, na základe mimoriadneho podaného dovolania GP SR, keď rozsudkom dovolanie zamietol, ktorým GP SR dožadovala sa právoplatný zm. pl. rozkaz zrušiť a vec vrátiť KS v BA ďalšie konanie, pritom senát NS SR na 7. str. podaného odôvodnenia podáva ako mali súdy po podanej námietke proti zm. pl. rozkazu konať (ale nekonal!), že mali preskúvať nielen vecnú stránku – správnosť zm. pl. roz., ale aj ďalšie skutočnosti, ktoré sú odlišné od skúmania súdu a podkladom pri vydaní pl. rozkazu.

Keď ďalej v odôvodnení sa uvádza, že podkladom zm. pl. roz. - teda konania je len tvrdenie navrhovateľa a zmenka a pred vydaním zm. pl. roz. súd síce musí podrobiť skúmaniu aj Zmenku (dodávam, čo sa nestalo!) avšak len z hľadiska jej formálnych náležitosti a v rozsahu potrebnom pre predbežný záver o jej pravosti - znenie § 175 ods. 1, ktorej dôvodu niet pochybovať - dodávam ako mala vyššia súd. úrad. preukázanú pravosť? dodávam žiadnu a predsa vydala zm. pl. rozkaz!

V ďalšej vete senát NS SR podáva, že obsahom konania o námietkach je nielen preskúmanie postupu súdnej úradníčky - súdu, ale aj a to najmä! zisťovanie a hodnotenie

oveľa širšieho okruhu, skutočnosti uvádzaných... ide o nové skutočnosti, ktoré neboli ani nemohli byť predmetom skúmania a hodnotenia súdu pri vydaní zm. pl. rozkazu.

Konanie... atď. v podanom odôvodnení na 7. str. rozsudku.

Aj napriek tomuto konštatovaniu súdu dovolacieho pri vedomosti, že súdy po podanej námietke nepostupovali tak skutočne mali, mimoriadne dovolanie zamietli.

K veci dožadujem sa, aby senát NS SR reagoval na môj podaný návrh zo dňa 4. 6. 2010 a doplnil, opravil odôvodnenie rozsudku 1 MOBdoV/6/2008 zo dňa 31. 3. 2010.

Na základe vyššie uvedeného dožadujem sa, aby ÚS SR vo svojom uznesení potvrdil porušenie mojich práv ako žalovanej účastníčky konania, rovnako práv môjho manžela zablokovaním majetku exekútorom.

Konaním súdov bola mi spôsobená škoda vo výške 7.000,- Eur a ako zadosťučinenie bude vyplatená nemajetková ujma vo výške 15.000,- Eur. “

Z citovaného vyplýva, že sťažnosť je v predloženom znení do značnej miery nezrozumiteľná, preto ústavný súd musel priebeh súdneho konania v označenej právnej veci rekonštruovať na základe priloženej dokumentácie, a to predovšetkým mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. VI/2 Pz 592/07-11 z 26. marca 2008 a namietaného rozsudku dovolacieho súdu.

Z priloženej dokumentácie vyplýva, že v označenej právnej veci krajský súd na návrh P., spol. s r. o., B. (ďalej len „navrhovateľ“), zmenkovým platobným rozkazom č. k. 16 Zm 11/03-11 z 27. mája 2003 uložil sťažovateľke ako odporkyni, aby do troch dní odo dňa doručenia zmenkového platobného rozkazu zaplatila navrhovateľovi sumu 89 832 Sk so 6 % úrokom od 18. decembra 2002 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 299 Sk a trovy konania vo výške 4 490 Sk alebo aby v tej istej lehote podala krajskému súdu odôvodnené námietky. Označený zmenkový platobný rozkaz vydala vyššia súdna úradníčka.

Sťažovateľka v zákonnej lehote podala námietky proti označenému zmenkovému platobnému rozkazu, v ktorých okrem iného uviedla, že 6. júna 2001 sa nezaviazala svojím podpisom zaplatiť zmenkovú pohľadávku v sume 89 832 Sk, pretože zmluvu

o revolvingovej pôžičke č. 11592-08359 nepodpísala, a tiež namietala, že podpisy na tejto zmluve nie sú jej.

Krajský súd po vyjadrení sa navrhovateľa k námietkam, predložení zmluvy o revolvingovej pôžičke č. 11592-08359 zo 6. júna 2001, splátkového kalendára a dohody o vyplňovacom práve ku blankozmenke zo 6. júna 2001 navrhovateľom a po vypočutí sťažovateľky rozsudkom z 13. októbra 2005 č. k. 8 Cb 71/03-71 označený zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti v celom rozsahu.

Krajský súd svoj rozsudok odôvodnil tým, že žalovaná v námietkach spochybňovala nárok žalobcu z dôvodu, že zmluvu o revolvingovej pôžičke nepodpísala. V písomne podaných námietkach nespochybňovala platnosť zmenky, výšku zmenkovej sumy ani porušenie dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke. Až neskôr v rámci dokazovania, uvádzala, že zmenku nepodpísala. Súd poukázal na koncentračnú zásadu zakotvenú v § 175 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Proti označenému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd ako odvolací súd rozsudkom č. k. 4 Obo 388/2005-113 z 13. februára 2007 tak, že napadnutý rozsudok potvrdil, pričom v jeho odôvodnení uviedol, že vzhľadom na koncentračnú zásadu platnú v zmenkovom práve na dodatočne vznesenú námietku nie je možné prihliadnuť.

Proti označenému zmenkovému platobnému rozkazu krajského súdu v spojení s označenými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu podal na podnet sťažovateľky mimoriadne dovolanie generálny prokurátor. O mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora rozhodol najvyšší súd ako dovolací súd rozsudkom č. k. 1 MOBdo V/6/2008-163 z 31. marca 2010 tak, že ho zamietol.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zmenkovým platobným rozkazom krajského súdu č. k. 16 Zm 11/03-11 z 27. mája 2003, rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Cb 71/03-71 z 13. októbra 2005, rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu č. k. 4 Obo 388/2005-113 z 13. februára 2007 a namietaným rozsudkom najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu.

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zmenkovým platobným rozkazom krajského súdu č. k. 16 Zm 11/03-11 z 27. mája 2003, rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Cb 71/03-71 z 13. októbra 2005 a rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu č. k. 4 Obo 388/2005-113 z 13. februára 2007

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti ústavný súd zistil, že označený rozsudok krajského súdu v spojení s označeným rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 17. apríla 2007. Sťažovateľka doručila svoju sťažnosť ústavnému súdu 23. júla 2010.

Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť bola vo vzťahu k zmenkovému platobnému rozkazu krajského súdu č. k. 16 Zm 11/03-11 z 27. mája 2003, rozsudku krajského súdu č. k. 8 Cb 71/03-71 z 13. októbra 2005 a rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu č. k. 4 Obo 388/2005-113 z 13. februára 2007 podaná zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto v tejto časti pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu č. k. 1 MOBdo V/6/2008-163 z 31. marca 2010

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená, a to či už ako celok, alebo v niektorej z jej častí. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Ešte pred posúdením opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľky ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, v rámci ktorej opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00,

I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ústavný súd pri posudzovaní opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľky vychádzal tiež zo skutočnosti, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

Podľa § 243i ods. 2 OSP v konaní o mimoriadnom dovolaní platia primerane ustanovenia o konaní na dovolacom súde (§ 242 až 243d), ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

Podľa § 242 ods. 1 OSP dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý. Ak nejde o vady uvedené v § 237, neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vychádzajúc z uvedených právnych východísk ústavný súd posudzoval opodstatnenosť námietok sťažovateľky proti namietanému rozsudku najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. V tejto súvislosti ústavný súd ale zároveň v súlade s citovaným § 242 ods. 1 OSP zdôraznil, že v okolnostiach prípadu sa najvyšší súd ako dovolací súd mohol a mal zaoberať a vysporiadať len s tými námietkami, ktoré uplatnil generálny prokurátor vo svojom mimoriadnom dovolaní, t. j. len s tými, ktoré si generálny prokurátor z podnetu sťažovateľky a obsahu spisovej dokumentácie osvojil a ktoré uplatňoval v dovolacom

konaní. Najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu preto nemožno pripísať na ťarchu, že sa nezaoberal ďalšími námietkami sťažovateľky naznačenými aj v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu. Takéto námietky preto nemohol brať do úvahy ani ústavný súd pri hodnotení ústavnej akceptovateľnosti namietaného rozsudku dovolacieho súdu.

Z priloženej dokumentácie vyplýva, že generálny prokurátor uplatnil v mimoriadnom dovolaní tri zásadné námietky:

a) námietku, podľa ktorej musí byť zmenečník (v danom prípade sťažovateľka, pozn.) na zaplatenie dlhu zo zmenky majiteľom zmenky kvalifikovaným spôsobom vyzvaný, pričom podľa generálneho prokurátora v danom prípade *„navrhovateľ nepredložil dôkaz o tom, že by doplnenú zmenku predložil odporčyni k plateniu. Som toho názoru, že dôkaz o včasnom predložení zmenky mal navrhovateľ k návrhu predložiť ako ďalšiu listinu na uplatnenie práva. Predloženie zmenky na zaplatenie zmenečníkovi a preukázanie tejto skutočnosti súdu je jedna z podmienok vydania zmenkového platobného rozkazu.“*,

b) námietku, podľa ktorej je v napadnutých *„rozhodnutiach nesprávne uvedený deň sročnosti – 18. december 2002. Zmenka bola splatná 17. decembra 2002 a od tohto dňa začína plynúť úrokovacie obdobie (§ 48 ods. 1 bod 2 zákona zmenkového a šekového). Úrokovacie obdobie nemôže začať neskôr“*,

c) námietku, že zmenkový platobný rozkaz vydala a podpísala vyššia súdna úradníčka, hoci podľa v tom čase (27. máj 2003) platného a účinného platného zákona č. 425/2002 Z. z. o vyšších súdnych úradníkoch a o zmene a doplnení zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov to podľa názoru generálneho prokurátora nebolo možné, a preto mal v predmetnej veci *„konať a rozhodovať predseda senátu krajského súdu“* (generálny prokurátor označil túto námietku ako najzávažnejšiu).

Vychádzajúc z námietok uplatnených generálnym prokurátorom ústavný súd preskúmal odôvodnenie namietaného rozsudku dovolacieho súdu. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia rozsudku č. k. 1 MOBdo V/6/2008-163 z 31. marca 2010 najprv poukázal vo všeobecnosti na špecifické črty zmenkového konania, pričom uviedol:

„Zmenkové konanie je zvláštnym, typom konania, ktorého charakter je daný predovšetkým jeho špecifickým predmetom, ktorým sú nároky zo zmeniek. Záujmom na

rýchlom rozhodovaní o týchto nárokoch je motivovaná úprava špecifickej štruktúry konania, podmienok konania a foriem rozhodovania. Je to konanie skrátané, v ktorom možno uplatňovať len nároky zo zmenkových záväzkov, ktoré majú zvláštny nesporný, abstraktný a priamy charakter. Jedným z osobitných znakov uvedeného konania je dôsledne uplatnený koncentračný princíp, ktorý sa prejavuje v tom, že určité procesné úkony možno účinne urobiť len vo vymedzenom procesnom štádiu.

Prvou fázou zmenkového konania je vydanie zmenkového platobného rozkazu. Nevyhnutnou, ale zároveň postačujúcou podmienkou pre jeho vydanie je podľa § 175 ods. 1 O. s. p., okrem návrhu predloženie prvopisu zmenky, o pravosti ktorej niet dôvodu pochybovať a ďalšie listiny potrebné na uplatnenie práva. Súd pred vydaním rozkazu skúma len či uplatňované právo zo zmenkového záväzku skutočne zo zmenky vyplýva a či zmenka má minimum formálnych náležitostí. Ak sú uvedené predpoklady splnené, zmenku bez skúmania ďalších skutočností vydá.

Zmenkovým rozkazom súd uloží žalovanému, aby do troch dní zmenkovú pohľadávku zaplatil alebo podal proti rozkazu námietky. Ak námietky nie sú podané, zmenkový rozkaz nadobúda účinky právoplatného rozkazu. Námietky sú jediným procesným prostriedkom, ktorým možno týmto účinkom zmenkového rozkazu zabrániť. Výnimkou je výrok o trovách konania, proti ktorému možno podať odvolanie. V odpore musí žalovaný uviesť všetky výhrady, ktoré proti platobnému rozkazu má. Zákon z pohľadu účinkov a požadovanej formy nerozlišuje námietky procesnej povahy od námietok, ktoré majú charakter hmotnoprávny, ktoré napadajú samotnú zmenku alebo skutočnosti, ktoré so zmenkou súvisia, ani námietky absolútne od námietok relatívnych. Pre námietky a konanie o námietkach sa prísne uplatňuje koncentračná zásada, spočívajúca v tom, že v konaní o námietkach súd môže preskúmať len námietky, ktoré boli podané v lehote troch dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu. Na neskôr podané námietky už súd nemôže brať zreteľ (§ 175 ods. 3 O. s. p.). Výnimkou z uvedeného pravidla nemôžu byť ani námietky uvedené až v dovolaní podľa § 236 a nasl. (riadne dovolanie) ani v mimoriadnom dovolaní podľa § 243e a nasl. O. s. p. Žiadnym z uvedených dovolaní nemožno do konania vniesť námietky, ktoré neboli podané v lehote stanovenej v § 175 ods. 1 O. s. p. a urobiť ich tak predmetom konania o námietkach podľa § 175 ods. 3 O. s. p.“

Na základe citovaného následne vo vzťahu ku všetkým námietkam generálneho prokurátora zdôraznil, že *„Ani jednu z troch námietok uvedených v dovolaní žalovaná neuplatnila a nebola preto predmetom konania o námietkach na súde prvého stupňa a v odvolacom konaní“*, a preto *„... nepochybne sa nimi súd prvého stupňa ani odvolací súd nemohol zaoberať a brať na ne zreteľ“*.

Vo vzťahu k námietke, že *„podmienkou pre vydanie zmenkového platobného rozkazu je doloženie dôkazu o tom, že zmenka bola predložená na platenie žalovanej“* (už uvedená ako prvá námietka, pozn.), najvyšší súd navyše vyslovil nesúhlas s právnym názorom generálneho prokurátora a v tejto súvislosti uviedol: *„Takúto povinnosť neukladá ani Zákon zmenkový a šekový č. 191/1950 Zb. (ďalej len zákon) ani Občiansky súdny poriadok. Zákon síce v § 38 čl. I ukladá majiteľovi zmenky povinnosť predložiť zmenku na platenie, avšak ak tak neurobí, je sankciou zánik záväzku len proti postihovým dlžníkom. Voči priamemu dlžníkovi (pri cudzích zmenkách zmenečníkovi) podľa § 53 ods. 1 čl. I zostáva záväzok nedotknutý. To isté platí s použitím § 77 ods. 2 a § 78 ods. 1, čl. I zákona pri vlastnej zmenke aj vo vzťahu k vystaviteľovi, ktorý je priamym (hlavným) zmenkovým dlžníkom. Keďže existencia zmenkového záväzku žalovanej nie je závislá na tom, či jej zmenka bola na platenie predložená, nemôže byť podmienkou pre vydanie rozkazu doloženie dôkazu o predložení zmenky. Kvalifikovanou, listinou potrebnou na uplatnenie práva je protestná listina, avšak len pri uplatňovaní zmenkového práva proti nepriamym dlžníkom.“*

Najpodrobnejšie sa najvyšší súd zaoberal námietkou generálneho prokurátora, podľa ktorej zmenkový platobný rozkaz nemala vydať vyššia súdna úradníčka, ale predseda senátu krajského súdu, keď uviedol:

«Tretia v mimoriadnom dovolaní uvádzaná námietka má čisto procesnú povahu. Ako už bolo uvedené, zákonná úprava zmenkového konania nerozlišuje námietky procesné od hmotnoprávných a nevyklučuje uplatnenie koncentračnej zásady ani pri procesných námietkach. V literatúre sa vyskytuje názor, že koncentračná zásada nedopadá na tie procesné námietky, ktoré poukazujú na nedostatok podmienok konania, na ktoré musí súd prihliadať počas celého konania a to aj bez námietky účastníkov (Bureš/Drápal/Mazanec, Občianský soudní řád, komentář, 4. vydání. C. H. Beck Praha, str. 480). Výnimka

z koncentračnej zásady sa však podľa názoru dovolacieho súdu môže vzťahovať len na také vady konania, ktoré bránia tomu, aby súd mohol vo veci konať a dôsledkom má byť zastavenie konania, prípadne postúpenie veci na prejedanie vecne príslušnému súdu. Ide o prípady nedostatku spôsobilosti byť účastníkom konania, nedostatok právomoci súdu, prekážka litispendencie, právoplatne rozhodnutej veci, prípadne vecná nepríslušnosť súdu. V prejednávanej veci nejde o žiadnu z takýchto väd konania. Podľa názoru dovolacieho súdu námietka poukazujúca nato, že platobný rozkaz vydal vyšší súdny úradník, hoci mu zákon takéto oprávnenie nedáva, nie je námietkou, na ktorú by mohol brať súd zreteľ bez ohľadu na obmedzenie stanovené v § 175 ods. 3 O. s. p.

Vo veci rozhodol súd, ktorý bol vecne i funkčne na prejednanie príslušný, rozhodoval však v nesprávnom obsadení, keď miesto sudcu rozhodoval vyšší súdny úradník, hoci podľa právnej úpravy účinnej v čase vydania zmenkového platobného rozkazu na takýto úkon nebol oprávnený. Proti rozkazu podala žalovaná námietky. Námietky sú formou obrany proti zmenkovému platobnému rozkazu. Nie sú však opravným prostriedkom v zmysle ich úpravy v štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku. Klasickým účinkom riadnych opravných prostriedkov je to, že majú okrem suspenzívneho účinku aj devolutívny účinok. Námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu devolutívny účinok nemajú, pretože v konaní o námietkach, ktoré podanie námietok vyvolá, nerozhoduje nadriadený súd, ako je to pri odvolaní, ale súd, ktorý zmenkový platobný rozkaz vydal. Konanie o námietkach je netypickým i v tom, že nepreskúma len vecnú správnosť zmenkového rozkazu, ale spravidla sú v tejto fáze konania predmetom skúmania a hodnotenia skutočností odlišné od skutočností, ktoré boli predmetom skúmania súdu a podkladom pri vydaní platobného rozkazu. Podkladom zmenkového rozkazného konania je len tvrdenie navrhovateľa a zmenka. Pred vydaním zmenkovému platobnému rozkazu súd síce musí podrobiť skúmaniu aj zmenku avšak len z hľadiska jej formálnych náležitostí a v rozsahu potrebnom pre predbežný záver o jej pravosti (znenie zákona v § 175 ods. 1 „o pravosti, ktorej nie je dôvod pochybovať“). Obsahom konania o námietkach preto spravidla nie je len preskúmanie správnosti postupu súdu pri vydaní zmenkovému platobnému rozkazu, ale najmä zisťovanie a hodnotenie oveľa širšieho okruhu skutočností uvádzaných v námietkach a ich spôsobilosti zbaviť žalovaného zmenkového záväzku. Ide o nové skutočnosti, ktoré neboli (ani nemohli byť) predmetom skúmania a hodnotenia súdu pri vydávaní zmenkovému platobnému

rozkazu. Konanie o námietkach má preto len zriedka charakter opravného konania, spravidla je pokračovaním konania prvého štádia zmenkového konania (vydanie zmenkového platobného rozkazu) a rozsudok v ňom vydaný je výsledkom komplexného zhodnotenia všetkých skutočností majúcich vplyv na záver o existencii zmenkového záväzku a povinnosti žalovaného ho splniť. Rozhodnutie súdu o námietkach je rozhodnutím súdu prvého stupňa, proti ktorému je prípustné odvolanie. Ani rozhodnutie súdu, ktorým sa zmenkový rozkaz zrušuje nie je vrátením veci do pôvodného štádia na nové prejednanie. V takom prípade už nie je možné zmenkový platobný rozkaz znovu vydať.

Z uvedeného vyplýva, že po podaní námietok je až rozhodnutie súdu o námietkach konečným výsledkom konania na súde prvého stupňa. V prejednávanej veci o námietkach, tak ako to upravuje procesný predpis, rozhodol sudca. Ak pri vydaní zmenkového platobného rozkazu došlo k vytýkanej procesnej chybe, bola zahojená samostatným prejednaním námietok a rozhodnutím súdu o námietkach v zákonom predpísanom obsadení.»

Rešpektujúc svoje ústavné postavenie, ktoré ústavnému súdu umožňuje zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov len vo výnimočných prípadoch, keď zistí pochybenia ústavnej intenzity, ústavný súd konštatoval, že namietaný rozsudok dovolacieho súdu je primeraným spôsobom odôvodnený a nemožno ho v žiadnom prípade považovať za arbitrárny. Právne závery, na ktorých je založený, vychádzajú v prvom rade zo základnej zásady zmenkového konania (koncentračná zásada), ako aj zo skutočnosti, že pochybenie, ku ktorému došlo pri vydaní zmenkového a platobného rozkazu vyššou súdnou úradníčkou, bolo v ďalšom štádiu namietaného konania napravené tým, že o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu už rozhodol krajský súd.

Za daných okolností ústavný súd považuje namietaný rozsudok dovolacieho súdu z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný. Preto podľa jeho názoru neexistuje medzi základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 1 MOBdo V/6/2008-163 z 31. marca 2010 taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálnu možnosť dospieť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie k záveru, že týmto rozsudkom došlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľky. Ústavný súd v tejto

súvislosti poukazuje aj na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej právo na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Neúspech v súdnom konaní nemožno považovať za porušenie tohto základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06).

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní v časti týkajúcej sa rozsudku najvyššieho súdu č. k. 1 MOBdo V/6/2008-163 z 31. marca 2010 sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2010